

VIKTOR PELEVIN

Premiul „**Andrei Belii**”
Premiul literar **NOS**
Premiul revistei **Volga**



**iPHUCK
10**

iPhuck 10 se bucură de acest succes incredibil fiindcă
nu își va pierde relevanța multă vreme de acum
înainte. Poate niciodată.

EVGHENIA LISIȚINA



maruha cho

Primăvara este mereu un anotimp uimitor, minunat.

Răsună primul tunet din depărtări de vis, orizontul evenimentelor respiră farmec, norii zboară pe cerul larg deschis, frunze lipicioase tremură de rușine și cad pradă îmbrățișării parfumate a vântului... Inima ți se strânge și crede, crede cu tărie într-o minune.

Numai că nici în primăvara asta nu s-a petrecut nicio minune. Nu mi-a fost dat un hoit.

Pentru un scriitor de romane polițiste, un caz de crimă este singurul mod de a atrage asupra sa atenția unui public deja sătul. Dacă nu există un hoit (așa e numit cadavrul la Direcția Poliției), nu există nici interes din partea cititorilor. Îmi amintesc că unul dintre analiștii orientali ai economiei de piață spunea că oamenii sunt o clasă specifică de mici demoni care se hrănesc cu durerea altora.

Dar n-ai cui să te plângi, după cum observa cu amărăciune Konstantin Simonov⁵, precum și mulți alți maeștri ai cuvântului rusesc (conform bazei mele de date – de minimum 823 de

5 Scriitor și publicist sovietic (1915–1979). (*N. trad.*)

ori începând din anul 1681). La Direcție e coadă la hoituri, și puțin probabil să ajungă vreunul la mine în acest mileniu... Pe cititor nu-l interesează însă micile ciorovăieli literare, așa că n-o să-l plictisesc cu asta.

Nu numai că nu mi-a fost dat un hoit, dar de data asta nu mi-a fost dat nici măcar un caz criminal obișnuit. Eu – cum să mă exprim mai delicat? – am fost închiriat pentru o muncă sezonieră.

De altminteri, asta se întâmplă cât se poate de frecvent la Direcția noastră. Posibilitățile algoritmului meu sunt extrem de largi și pot fi asociate unui cerc cât se poate de larg de sarcini. Uneori suntem luați cu împrumut pentru adunarea de informații. Alteori suntem folosiți ca secretare. Sunt posibile și alte câteva funcții, despre care o să vă povestesc mai târziu.

Am fost închiriat de cercetătorul și criticul de artă Maruha Cho (acesta era pseudonimul ei artistic, numele și prenumele adevărate erau altele, dar nu am dreptul să le dezvălui aici). Avea nevoie de mine, după cum rezulta din cerere, pentru „o analiză confidențială a pieței de artă“. Asta putea să însemne orice: cumpărase pachetul de servicii „Solar Complet Extra-3“, și acolo era o singură listă de opțiuni – două ecrane cu scris mărunt.

Așa.

„Confidențialitate“ – K-3.

Ka trei. Peste tot maximum. Categorie, era bogată tanti.

„K-3“ însemna că nici eu, nici Direcția Poliției nu vom putea să dispunem de informațiile căpătate pe parcursul cercetărilor în cazul în care contractantul va fi împotriva. Direcția Poliției, la drept vorbind, nici nu putea să afle aceste informații.

Posibilitatea mea de a scrie un roman în timpul acestor cercetări se păstra, desigur (altfel algoritmul meu pur și simplu nu

funcționează), dar Direcția Poliției nu avea dreptul să-l publice fără acordul clientului, și aceștia nu-și dădeau acordul aproape niciodată.

Una peste alta, încă un sezon pierdut.

Pentru astfel de comenzi Direcția Poliției primește bani buni – pesemne conducerea a hotărât că astfel se vor obține de la mine beneficii economice mai mari decât în strictul sistem de aplicare a legii. Să aibă cu adevărat încredere în mine și să-mi dea un hoit nu le-a trecut prin minte.

În astfel de cazuri principalul este să nu-ți pierzi cum-pătul – cum se spune, strânge din dinți și rabdă. Cu orice ne-am ocupa, algoritmul se perfecționează și înmagazinează experiență.

Clienta mă aștepta acasă la ea astăzi la amiază. Trebuia să mă pregătesc.

La începutul unei anchete (sau al „altei activități oficiale“), instrucția îmi cere să generez din nou o imagine oficială pe care cetățenii care vor avea contact cu mine o vor vedea în ochelarii de augmentare a realității sau pe ecrane. Acest punct este de fapt stupid și inutil, pentru că imaginea lui Porfiri Petrovici e stabilă de mult, dar cerința e lesne de ocolit: îmi sintetizez look-ul pe baza a 243 de look-uri trecute. De aceea, nu au loc niciodată schimbări radicale.

Și nici acum n-am avut parte de mari surprize.

Porfiri Petrovici arăta practic la fel ca ultima dată: mustăți răsucite, favoriți roșcați, chelie cu o șuviță lungă pieptănată de-a curmezișul. Băbălook, îmi vine-a spune în glumă.

Unii văd în aceste șuvițe un semn de slugărnice și conformism, dar mie îmi plac aceste limbi de foc ruginii care sugerează un spirit agil impetuos și o forță vitală neconsumată. Nu degeaba Funcționarul Rus urma această modă în anii pe drept cuvânt considerați epoca de aur a Rusiei.

Erau și câteva noutăți în înfățișarea mea. De data asta a picat o uniformă albastră de jandarm. Bine, n-am nimic împotriva, e o culoare frumoasă, deși ținuta mea favorită este tunica neagră de marinar militar în care am anchetat scufundarea barjei de mărfuri în Istra. În picioare m-am trezit cu niște cizme cu pinteni. Eh, bine că nu am fost urcat și pe cal.

Un alt detaliu era un pic agasant. De obicei conduc cercetările cu un pince-nez negru. Este folositor din trei puncte de vedere: îi disciplinează pe oameni, minimalizează posibilitatea de săcâire din priviri și de asemenea economisește resursele necesare calculării exacte a ochilor și a emoțiilor exprimate de ei (asta e uneori important când trebuie să te calibrezi pentru distribuirea forței în cazul încărcăturilor grele). Dar, printre altele, pince-nez-ul negru cu lentile de oglindă este marca mea.

Pince-nez-ul în sine s-a păstrat, dar de data asta sistemul a făcut lentilele albastre. Totuși, erau semitransparente, și asta avea să mănânce un pic din resurse.

De ce tocmai albastre? Poate pentru armonizarea cu semitonurile și accentele vestonului? Sau din motive politice? Dintr-o reverență complicată pentru societatea orbilor sau pentru drapelul eston? În fine, merg – cu atât mai mult cu cât pot fi înlocuite pe neobservate mai târziu. Mai ales cizmele. Dar prima dată trebuie să mă duc exact așa.

Să trecem la imaginile auxiliare.

Masa de scris la care stătea Porfiri Petrovici (nu în realitate, firește, ci în reprezentări 2D și 3D) a rămas ca înainte: lei sculptați pe sertare, o lampă verde cu stema guberniei, o garnitură de scris din malahit verde cu urși jucăuși. Pe perete, bineînțeles, portretul Țarului, fără de care nu se poate – deși, recunosc în taină, în locul lui Arkadi al VI-lea, l-aș fi atârnat bucuros aici pe Alexandru I, cu pieptănătura lui romantică, pe

capul jumătatechel. Țarul trebuie să fie cel în funcție, înțeleg și asta. Oamenilor aflați în necaz, cu sufletul îndurerat, trebuie să li se amintească permanent că există în Rusia un apărător uriaș, puternic!

Bun, cu *look*-ul am rezolvat-o. A fost și mai rău, a fost și mai bine. Acum putem trece la treabă. Așadar, cine ne-a închiriat? Să vedem ce-i cu Maruha Cho.

Așa... Fișa personală. Unde-i? Uite-o. Antecedente penale – n-are. Prima specializare – programare. Așa... Orientare – BET și RCP. Asta ce-o fi?

Bounded Exhaustive Testing și *Random Code Programming*. Sună beton. Dar probabil nu înseamnă mare lucru – acum, practic toți sunt programatori, cu asta începe viața tinerilor.

Educație artistică. Din nou serioasă. Deplasări în USSA, doctorat în California. Măi, să fie: PhD. Bine, acolo, la ei, pi-eici-di e oricine pofteste. Tema disertației – *Suferințele „oamenilor mărunți“ ca temă principală a liricii liberale rusești de la începutul secolului XXI*. Așadar, e și istoric.

Bun, unde e materialul video de identificare? Aha, uite-l.

Păi... nici prea tânără, nici prea frumoasă, zic și eu așa...

Frumusețea și tinerețea unei femei sunt lucruri foarte relative, și ultimele versiuni ale manualului de instrucțiuni ne cer să punem în romane femei nici tinere, nici frumoase, care discută teme fără nicio legătură cu sexul și gătitul. De altfel, procentul minim de astfel de texte este destul de mare. Un vânător normal se străduiește întotdeauna să nimerească mai mulți iepuri cu un singur glonț.

Maruha era rasă în cap și mistuită de diete. Biologic, femeie, dar în fișa ei genul era definit astfel: „femeie cu coaie“. Asta însemna că fata își plantase dispenserii de testosteroni, și ca urmare corpul ei devenise ceva mai masculin și mai puternic

decât al muierilor fără coaie – dar nu ajunsese păroasă și asemănătoare unui bărbat: în ciuda umerilor lați și a șoldurilor înguste, vizual era, indiscutabil, femeie.

Acum adresa...Din nou interesant.

Maruha Cho locuia în centrul orașului, la marginea „cimitirului de Tamagotchi“, cum se spune în popor, sau a „Parcului memorial de electronică personală Veșnicul Beep“, cum îl numește oficial primăria.

În vremurile noastre omul e singur – și deseori își dorește să-i supraviețuiască măcar jucăriile electronice preferate. După moartea stăpânului, cloud-ul oricărui device poate fi păstrat chiar pe server, este ieftin și la îndemână. Iar pentru aceia care sunt cu adevărat bogați există posibilitatea de a asigura liniștea device-ului însuși – echipa de tehnicieni a cimitirului, dacă îi plătești serviciile, îl va menține în stare de funcționare mulți-mulți ani.

Cimitirul de Tamagotchi este un parc verde pustiu și liniștit cu nenumărate cripte și capele mititele. Aici terenul e foarte scump. Mulți copaci – după cum afirmă primăria, „ceilalți plămâni ai orașului“. Nimeresc rareori cerșetori: vizitarea e cu plată, ca să nu fie stricate plantele. Nu se aud nici mașini, nici elicoptere, nici drone. Numai păsărele și o muzică abia auzită (multe computere și sisteme acustice cântă zilnic în cripte). Să locuiești la marginea acestui parc este ecologic și prestigios.

Maruha locuia într-un complex rezidențial de elită, ba mai mult, în cea mai șic clădire a acestuia: un triplex stilat, construit în coșul larg al unei vechi stații termoelectrice (acest turn de răcire chiar fusese declarat monument arhitectural). Era o locuință scumpă și modernă, așa că m-am convins din nou că fata avea lovele.

Dar nu avea sistem anti-SPAS. Sau, mai precis, acesta nu era funcțional din cauza unei greșeli de setare – și după câteva secunde îmi observam deja clienta prin camerele de supraveghere din apartamentul ei.

Maruha era îmbrăcată într-un harnașament BDSM din piele, cu țepi. Părea că îl poartă când e singură acasă. Pesemne persoana era cu adevărat devotată artei. De altminteri, nu era nevoie în mod special de o astfel de ținută: în privirea fetei scânteiau mai mulți țepi BDSM decât pe costum, dacă cititorul îmi permite această metaforă. Orice s-ar spune, mă pricep să observ și să analizez expresia ochilor omenești.

Triplexul ei avea trei niveluri: dormitorul, salonul cu biroul și dependențele. Maruha se deplasa între ele pe o scară îngustă în spirală. În dormitor n-am putut să mă uit – era un televizor acolo, dar camera lui era blocată.

Casa nu avea ferestre – ele erau înlocuite de niște ecrane rotunde *trompe l'œil*, pe care rula veridic ploaia căzând peste Moscova. Funinginea veche, fie chiar rămasă pe pereți, fie desenată de decoratori, era încadrată de rame și acoperită cu un lac lucios, transparent.

Pe pereți erau atârinate câteva tablouri cu un conținut de neînțeles pentru mine – o împletire de linii viu colorate și drepte, figuri geometrice unghiulare, în care se putea distinge cu efort ceva antropomorf... Tablourile nu mi s-au părut interesante.

Apoi atenția mi-a fost atrasă deodată de o fotografie înrămată care stătea pe masa de lucru a locatarei. O fotografie adevărată pe hârtie, de la un butic de fotografii, apărată de ultraviolete de o sticlă specială. Pe ea era întipărit un grup vesel pe plajă – cinci bărbați și o femeie, toți destul de tineri. Ședeau pe nisip în jurul unei canoe galbene.

Femeia... Da, era Maruha, dar mai tânără și cu părul multicolor, lung până la umeri. De-a latul fotografiei era scris de mână „REPUBLICA DOMINICANĂ!”. Pentru orice eventualitate, am copiat toate pattern-urile faciale – în caz de ceva, verificăm cine sunt.

Pe masă, lângă fotografie, se afla o ramă electronică cu un GIF 3D înfățișând o fată.

Tânăra avea părul scurt și ondulat, nasul drept și niște ochi uriași, întunecați. Avea capul acoperit cu o plasă pentru păr cu bentiță aurie. În urechi îi străluceau cercei de aur. Amintea foarte tare de un portret antic din Pompeii, așa-numita Safo (văzând în mâinile ei tăblițele de scris și stilusul, am înțeles că nu e o simplă asemănare, ci o reprezentare a imaginii). Pesemne amanta virtuală a stăpânei casei – cum se spune acum, e-chan.

Safo ieșea în grădina udă după ploaie, ridica fața, zâmbea și scria ceva pe tăblițele ei... Apoi asta se repeta. Trebuie să fie obositor să lucrezi lângă un astfel de portret.

Pe ramă era inscripția „Janna“. Bizar nume pentru o poetă antică.

Poate că, în afară de Safo, rama mai prezenta și o altă e-chan? Sau pe Safo asta o chema de fapt Janna? În orice caz, neinformativ. Indică, pesemne, o înclinație lesbiană – dar asta e absolut tipic pentru muierile cu coaie. Deși, în vremurile noastre, nu trebuie să te grăbești să tragi astfel de concluzii – încă nu se știe ce are această Janna sub peplum.

Un alt portret împodobea peretele. Acest chip cu barbă căruntă l-am recunoscut pe dată – era Saul Reznik, celebrul guru și programator californian. Deloc uimitor că este atârnat aici. Am văzut de multe ori fotografia asta, în care Reznik avea înfățișarea unui bătrân negru uscățiv, cu o bucată de pânză legată în jurul șalelor, cu un arc și două săgeți în spinare – e

un fel de icoană a programatorilor. De obicei e semnată astfel: „Lincoln Snoop Motherfucker (Saul Reznik) în *California-3*“.

Astăzi, ethnodownshifting-ul este extrem de modern – dar Reznik exagera. Mai ales cu discul uriaș de lut pe buza de sus, ieșită în afară. Și cicatricile inițiatice de pe umeri și piept erau cam multe – trebuie să fi fost dureros...

Maruha stătea în bucătărie. Acolo era o muzică chinuitor de frumoasă – una dintre noile minuni ortodoxe, pandantul sonor al unei icoane izvorâtoare de mir: un cântec în care după multe decenii a răsărit deodată numele lui Iisus, neobservat până atunci. Se cântă deseori în bisericile moscovite, mai ales în zilele de post:

Ceruri...

Nazarineanul...

Glasuri mă cheamăăăăă...

Era ciudat că Maruha îl asculta singură acasă. M-am conectat la camera de la cuptorul cu microunde (unii idioți încă mai întreabă de ce are acesta cameră) și am pierdut două minute contemplând cum Maruha mestecă un biscuit cu țelină, creveți cruzi și unt de crab. Înțelegând că observarea în continuare nu-mi va aduce alte informații cu privire la caracterul și sufletul ei, am inițiat apelul.

Ea a apăsat pe butonul receptorului.

Canalul ei s-a dovedit a fi protejat. Și fără video – numai audio. Dar eu, he-he, aveam deja video.

– Bună ziua, am rostit. Sunt noul dumneavoastră... ăăăă... asistent de la Direcția Poliției.

– Porfiri Petrovici?

– Da, exact, doamnă. Chiar el. Am sosit pentru a-mi prelua slujba.

– Intrați. Codul este unsprezece – patruzeci și doi – maruha – virgulă – patruzeci și doi – ef. Deschid.

Canalul deschis de ea ducea...

Of, Doamne. Dar trebuie.

Ducea direct în iPhuck 10, care se afla pe pat, în dormitorul ei. Un iPhuck scump, purpuriu-închis, într-o ediție pentru femei *straight* (cu dildo atașat, adică), cu mufă tip 2-16 – practic, la fel ca proiecția ecranului meu. Alături erau niște augmentochelari.

Am văzut dormitorul prin ochii camerei de la iPhuck. Un locșor confortabil: infrașemineu, două fotolii și un dulăpior de vinuri. Același ecran rotund la mijlocul peretelui și alături de el un panou video separat. Mai multe rame mici afișând screensavere cu pisici. O ramă – mare – cu aceeași Janna-Safo ca în birou. Numai că aici Janna era îmbrăcată într-o uniformă albastră de stewardesă.

iPhuck în dormitor. La prima întâlnire. Cum s-ar zice, e-cord-IT. Nu că nu mi s-ar mai fi întâmplat, dar... E clar ce fel de piață a artei o să studiem.

Puternicul meu instinct profesional a remarcat însă două bizarerii.

În primul rând, în iPhuck m-au atacat deodată cinci sau șase utility-uri de securitate care mi-au copiat codul de identificare și certificările până la datele ultimelor mele contacte – și chiar au îndrăznit să-mi mânjească metadatele cu cookie-urile lor, ceea ce pentru mine, ca algoritm polițienesc de rang superior, a fost destul de ofensator. Se dau bine pe lângă stăpână, șobolani nenorociți... Dar totul oarecum în limitele legii.

În al doilea rând... Tot nimic ilegal, și totuși. iPhuck-ul avea două memorii – un safer și un folder de rețea.

În safer sunt acumulate și reînnoite permanent preferințele intime ale stăpânului: un fel de laborator alchimic; și este atât de

Un roman straniu, profund și palpitant – un
fel de a scrie proză cu totul nou, probabil,
în întreaga literatură rusă.

Galina Iuzefovici, *MEDUZA*

Porfiri Petrovici este un algoritm literar-polițist care investighează crime și scrie romane pe baza lor, obținând astfel fonduri pentru Direcția Poliției, în proprietatea căreia se află. Maruha Cho este o curatoare cu notorietate și bani, specializată în așa-numitul „ipsos“ – forma de artă caracteristică primului sfert al secolului XXI. Când Maruha trebuie să analizeze unele zone murdare ale pieței de artă contemporană, îl închiriază pe Porfiri Petrovici drept asistent. Dar în relația lor ambiguă intervine iPhuck 10, cel mai recent și mai scump gadget de făcut sex de pe piață, care și el poate fi programat ca detectiv...

VIKTOR PELEVIN scrie o distopie tehnologică în care societatea, deși radical transformată, nu îi este deloc străină cititorului contemporan. În geopolitică intervin ingineria genetică și falii de netrecut, granițele dintre genuri se șterg, ca urmare a unei epidemii globale sexualitatea este despărțită definitiv de corp și devine dependentă de tehnologie, iar corpul devine, la rândul său, politic și codat. Proza algoritmică a lui Porfiri Petrovici ar putea fi o oglindă a viitorului în care dragostea, arta și tot ceea ce ne înconjoară să își vadă chipul de sfârșit de secol XXI.